

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/814/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812211636
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812211636.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa R. T. D., s.r.o. J., Z. č. 5, IČO XX XXX XXX, zastúpeného P. T., s.r.o. J., Z. č. 5, IČO: XX XXX XXX, proti odporcom 1/ P. Y., bytom V., Na záhumní XXX/X, 2/ P. G., bytom L., Y. XX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov X. na ochranu občana spotrebiteľa Y., IČO: XX XXX XXX, so sídlom G., L. B. č. 5, odporca 2/ a vedľajší účastník zastúpení I.. S. Q., advokátom so sídlom B., ul. J. T. č. X/A, o zaplatenie 14.751,53 eur s príslušenstvom na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 27. marca 2013 č.k. 6C/294/2012-99, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo veci samej **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku o trovách prvostupňového konania rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia mu vec vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojim rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcom 1/, 2/ domáhal zaplatenia 14751,53 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 12111,75 eur od 21.11.2010 do zaplatenia a trov konania. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že dňa 23.11.2005 uzavreli odporcovia 1/ 2/ so D. sporiteľňou, a.s. J. Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru. Úver bol poskytnutý vo výške 280.000,- Sk s úrokovou sadzbou 12,10 %, s poplatkom za poskytnutie úveru 5.600,-Sk, poplatku za správu úveru 50,- Sk mesačne, výškou splátky 6.311,- Sk mesačne s dátumom poslednej splátky 20.11.2010. Ďalšie podmienky zmluvného vzťahu sú upravené vo Všeobecných obchodných podmienkach v znení dodatkov, ktoré tvoria súčasť zmluvy. Oznámením o postúpení pohľadávky z 20.11.2009 oznamoval pôvodný veriteľ D. sporiteľňa a.s. J. odporcom 1/ 2/ postúpenie pohľadávky na navrhovateľa. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok a prílohy č. 1105/2009/CE medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. J. zo dňa 4.11.2009 a navrhovateľom vyplýva, že Slovenská sporiteľňa a.s. J. postúpila navrhovateľovi pohľadávku voči odporcom na základe horeuvedenej zmluvy, pričom splatnosť pohľadávky bola 23.11.2005, pohľadávku tvorila suma 16.251,53 eur, a to istina po splatnosti 13.611,75 eur, počet dní omeškania 1233. Z dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 14.6.2010 vyplýva, že túto dohodu podpísala odporkyňa 1/ ako dlžník s tým, že uznáva dlh čo do dôvodu a výšky voči veriteľovi D. sporiteľňa a.s. v sume 13.611,75 eur a nákladov inkasného konania 150,- eur. Okresný súd s poukazom na vyššie citované ustanovenia právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou označenou ako "Zmluva o splátkovom úvere", i keď ide o zmluvu uzavretú podľa ustanovení Obchodného zákonníka, považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ktorú možno podriaďiť aj režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy. prvý raz. V

predmetnej veci vzniesli odporcovia 1/ 2/ prostredníctvom vedľajšieho účastníka námietku premlčania uplatneného nároku. Podľa Zmluvy o splátkovom kalendári bola dojednaná konečná splatnosť úveru dňom 20.11.2010 pri riadnom splácaní úveru v mesačných splátkach. I keď navrhovateľ v návrhu na začatie konania tvrdil, že postupca od zmluvy odstúpil, uvedené odstúpenie od zmluvy k návrhu pripojené nebolo, toto nepredložil právny zástupca navrhovateľa ani na výzvu súdu a vzhľadom k tomu, že obaja odporcovia potvrdili, že odstúpenie od zmluvy zo strany banky ani vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru im doručené nebolo, vychádza okresný súd zo záveru, že Slovenská sporiteľňa a.s. od zmluvy neodstúpila ani nevyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle čl. 7.6.1 písm. a/ VOP. Napriek tomu, že odporcovia prestali dlh splácať pravidelne už v roku 2006 a v nasledujúcich rokoch dlh nesplácali vôbec, sporiteľňa tolerovala tento stav a nepristúpila k výpovedi zmluvy, resp. odstúpeniu od zmluvy tak ako je upravené vo VOP. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ pri riadnom splácaní úveru mali odporcovia 1/ 2/ splácať mesačné splátky, dochádzalo k premlčaniu jednotlivých mesačných splátok samostatne u každej splátky. Keďže splatnosť všetkých omeškaných splátok oboch odporcov nastala najneskôr 04.11.2006 /niektoré už v roku 2005/, navrhovateľovi uplynula trojročná premlčacia doba najneskôr 4.11.2009. Návrh vo veci samej podal dňa 03.07.2012, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, preto okresný súd jeho návrh zamietol ako premlčaný. Keďže došlo k premlčaniu istiny, dochádza k premlčaniu aj jej príslušenstva, a to zmluvných úrokov, ktoré boli splatné spolu so splátkou istiny, ako i úrokov z omeškania. Pre úplnosť okresný súd uviedol, že použitie premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách uzavretých nie podľa Občianskeho zákonníka pripustil aj NS SR napr. v uznesení sp. zn. 5M Cdo 20/2009 zo dňa 25.01.2011. Pokiaľ navrhovateľ predložil do spisu Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísanú odporcami, podľa názoru okresného súdu týmto nedošlo k účinnému uznaniu záväzku s následkami predĺženia premlčacej lehoty na dobu 10 rokov. Z výsluchu oboch odporcov mal súd preukázané, že zamestnanec navrhovateľa oslovil oboch odporcov s podpisom tejto formulárovej listiny s tým, že si len predlžujú vymoženie tohto nároku, resp. že listina sa týka splátok. Ani v jednej predloženej dohode o splátkovom kalendári 14.06.2010 nie sú stanovené splátky, odporkyňa 1/ je na dohode označená ako dlžník. V časti uznania záväzku je uvedená suma 13.611,75 eur a suma nákladov na konanie, pričom v časti 3. mala zároveň prehlásiť, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Vychádzajúc zo skutkových okolností, za akých navrhovateľ dával podpisovať odporkyňi 1/ uvedenú istinu, keď táto preukázateľne nemala žiadnu vedomosť o tom, že podpisuje aj uznanie záväzku, resp. či tento je alebo nie je premlčaný, nedostala žiadne vyhotovenie tejto listiny a navrhovateľ mal vopred pripravené znenie vyhlásenia odporcu o uznaní záväzku, hodnotí súd takéto konanie ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 odst. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pretože navrhovateľ využitím mylných informácií dosiahol uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby i keď obaja odporcovia nemali vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Nečestnosť a nedobromyseľnosť konania navrhovateľa pri uzatváraní dohody o splátkach je podporené i tým, že v dohode nie sú žiadne splátky, ich výška, zročnosť uvedené. Je evidentné, že úmyslom navrhovateľa bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti odporcov ako spotrebiteľov. Takéto konanie súd považuje za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 8 odst. 4 citovaného zákona, pričom takéto konanie súd považuje za rozporné s dobrými mravmi v zmysle § 3 odst. 1 Občianskeho zákonníka a predmetný úkon teda neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takáto praktika pritom podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom navrhovateľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Uvedené vyplýva i z toho, že formuláciu uznania dlhu i v prípade ak je dlh premlčaný je predtlačená na všetkých dohodách bez rozlíšenia, či v čase keď sa dlh „uznáva“ je premlčaný alebo nie. Uznanie záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatné, preto je dôvodne uplatnená námietka zákonnej trojročnej premlčacej doby. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z.. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. . V konaní boli úspešní odporcovia, vedľajší účastník na strane odporcu 2/. Aktívnym konaním vedľajšieho účastníka bol odporca proti navrhovateľovi v konaní úspešný, preto jeho účasť konaní ako vedľajšieho účastníka bola účelná a opodstatnená. Z tohto dôvodu je navrhovateľ povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi, ktorý má právo dať sa právne zastúpiť advokátom, trovy konania, ktoré mu vznikli trovami právneho zastúpenia za štyri úkony právnej pomoci á 303,74 eur - prevzatie veci a zastúpenia, vyjadrenie z 02.11.2012, 28.02.2013/§ 14 ods. 1 písm b /vyhlášky č. 655/2004 Z.z.v platnom znení/ pojednávanie 27.03.2013 a štyrikrát RP á 7,813 eur /§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky/. Trovy spolu činia 1.245,84 eur. Trovy právneho zastúpenia za vedľajšieho účastníka a aj odporcu 2/, pričom ide o trovy oboch účastníkov, avšak vzniknuté len jednému právnenému zástupcovi, a tieto predstavujú odmenu za zastupovanie na pojednávaní dňa 06.03.2013 v sume 303,74 eur režírný

paušál á 7,81 eur a náhrada cestovného a náhrada za stratu času uplatnené v 1/5 z dôvodu, že v uvedenom termíne sa zúčastnil ďalších pojednávani na OS Prievidza vo výške 147,54 eur. V zmysle uvedeného priznal náhradu trov vedľajšieho účastníka v sume 1.245,84 eur a spoločné trovy odporcu 2/ a vedľajšieho účastníka zastupované tým istým právnym zástupcom v sume 459,09 eur. Pokiaľ vedľajší účastník uviedol, že ak súd nebude akceptovať argumentáciu ohľadom účinkov dohody a uznania záväzku, navrhuje postupovať v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a požiadať Súdny dvor Európskej Únie o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, súd konštatuje, že v rámci vysvetlenia obsiahnutého vyššie nepovažuje uznanie záväzku za platný právny úkon, otázku konania odporcu vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, preto nepovažuje za potrebné prerušiť konanie a požiadať súd o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke. Vzhľadom na formuláciu návrhu na prerušenie konania, súd preto o tomto návrhu vedľajšieho účastníka nerozhodoval.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Mal za to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu odporcom, pričom nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktorý nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Citované zákonné ustanovenie nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby v takomto prípade nastupuje. Bol toho názoru, že odporca 1/, keďže si je vedomý svojho existujúceho záväzku voči veriteľovi, chce ho uhradiť ale vzhľadom na svoju finančnú situáciu ho nemôže uhradiť naraz v celej výške. Po tom, čo sa oboznámil s obsahom Dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky, nebol k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútený, pričom nedochádza ani k zhoršeniu jeho postavenia ako spotrebiteľa, práve naopak, odporcovi poskytol možnosť splniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa dostal do omeškania v splátkach. Takúto formu dohody nie je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku a nie je zrejmé, ako súd k tomuto záveru dospel. Vyhodnotenie listinných dôkazov považuje za bezbrehú a ničím neodôvodnenú ochranu odporcu ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Vytýkal súdu, že zamietol jeho návrh v celom rozsahu a nepriznal mu splátky, ktoré v čase uznania a podpisu dohody premlčané neboli (počnúc splátkou splatnou ku dňu 20.06.2007) Ďalej nesúhlasil s tým, aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia odporkyne a vedľajšieho účastníka. Nevidel dôvod pre priznanie trov právneho zastúpenia odporcovi 2/ za vyjadrenie v konaní, keďže rovnako sa v konaní vyjadril už vedľajší účastník zastúpený rovnakým zástupcom, rovnaký názor mal aj pokiaľ ide o úkon - účasť zástupcu odporcu 2/ na pojednávaní a úkon - príprava a prevzatie veci. Domáhal sa aplikácie ust. § 150 ods. 1 O.s.p., nakoľko dochádza k zneužívaniu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania. Zastával názor, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť z podstaty svojej existencie schopné samé poskytnúť právnu pomoc v spotrebiteľských sporoch. Podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky má združenie členov, ktorí majú právnické vzdelanie, pričom združenie môže podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. využívať aj podporu ministerstva. V tomto smere poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5Co 26/2012 a sp. zn. 3Cob 259/2011, ktorý v obdobných prípadoch vedľajšiemu účastníkovi trovy konania nepriznal. Citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. a vyvodil, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa na tento účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc. Poukázal na to, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na ich stav a vôľu odporcu, pričom pred oznámením o vstupe do konania nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Združenie opakuje procesné podania nadbytočne, bez uvedenia nových skutočností, týkajúcich sa predmetu sporu. K obdobnému záveru dospel i Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí, sp. zn. 6Co/141/2012 a Krajský súd v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/91/2012, atď. Zdôraznil, že na priznanie trov konania je v zmysle § 142 O.s.p. nevyhnutné zistenie, že trovy boli účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom na nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Mal za to, že súd by nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušil právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyvodil o.i. z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/03 a rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Žiline. Vo veci nie je podľa názoru navrhovateľa možné aplikovať ani § 137 O.s.p., pretože združenie odporcu v konaní

nezastupuje. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka mal z týchto dôvodov za nadbytočné, účelové a nehospodárne. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že vyhovie jeho návrhu v plnom rozsahu, resp. napadnutý rozsudok zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 373,86 Eur.

Odporcovia 1/, 2/ a vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, uplatnili trovy odvolacieho konania. Uviedli, že navrhovateľom predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je formulár, vopred pripravený dodávateľom pre spotrebiteľa, obsah ktorého odporkyňa nemala možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť. Takto predformulovaná dohoda predstavuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ich právny význam a dôsledky sú pre spotrebiteľa neznámymi kategóriami a ako neprijateľné sú obe absolútne neplatné. Uzatvorenie dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 ZOS, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl a lesť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej lehoty. Zdôraznili, že pracovníci navrhovateľa sú pri získavaní podpisov na formulárových dohodách mimoriadne úspešní a pravdepodobne aj motivovaní zo strany zamestnávateľa. Je známou skutočnosťou, že priemerný spotrebiteľ je nielen právne neznaľý a neinformovaný, ale je súčasne mimoriadne manipulovateľný v situácii, pokiaľ sa dostane pod psychický tlak a sú u neho vyvolané emócie strachu a obáv, čo školená osoba, pracujúca pre inkasnú spoločnosť, dokáže v rámci štandardizovanej procedúry bez ťažkostí dosiahnuť vhodným vystupovaním pri použití správnych slovných formulácií v určitom poradí. Takémuto konaniu navrhovateľa nie je namieste priznať súdnu ochranu. Vzhľadom na predformulovaný obsah dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Je potrebné uvedenú praktiku navrhovateľa považovať za nekalú obchodnú praktiku. Uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom bol využitý omyl a lesť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku spotrebiteľa, resp. dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy, definovaný v článku 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách teda nevyhnutne musí dopadať aj na uvedenú dohodu. Rovnako právny režim celej citovanej smernice, z ktorej je odvodený model spotrebiteľskej ochrany, zakotvený v našom právnom poriadku. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Uviedli, že ust. § 558 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniu § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym a jeho aplikácia je namieste vždy, keď sa jedná o uznanie práva spočívajúceho v povinnosti zaplatiť peňažné plnenie, ktoré je v čase uznávacieho prejavu dlžníka premlčané, čo logicky odôvodňuje podmienku formulovanú zákonodarcom, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Tvrdili, že preukázateľná kumulácia nekalých obchodných praktík navrhovateľa (§ 7 ZOS, § 8 ods. 1, ods. 4 ZOS), ktoré odporujú dobrým mravom (§ 4 ods. 8 ZOS, § 3 ods. 1 OZ) súčasne s neurčitosťou dohody je dôvodom na posúdenie „uznania“ ako neplatného právneho úkonu podľa § 39, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Navrhli potvrdiť i výrok o trovách konania pred súdom prvého stupňa, nakoľko súd pri rozhodovaní o trovách konania postupoval v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania vo výške 311,55 Eur. Odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne doplnili svoje vyjadrenie k odvolaniu tak, že paušálnou aplikáciou Obchodného zákonníka pri každej formulárovej zmluve, ktorá je označená ako úverová zmluva, by súd skízol do povrchnosti, ktorá opomína obsah hodnoteného právneho úkonu a zároveň by sa ignorovala zmena spoločenskej situácie, predovšetkým kogentná úprava spotrebiteľských zmlúv, vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Vyslovili názor, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na formu a typ spotrebiteľského úveru sa vždy spravuje špeciálnymi ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a podporne Občianskym zákonníkom.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné vo veci samej potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a vo výroku o trovách prvostupňového konania zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolačný súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky navrhovateľa vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa. Odvolačný súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky navrhovateľa, uvedené v podanom odvolaní, preto nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní totiž neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolačný súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

Odvolačný súd zhodne s názorom prvostupňového súdu poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje, alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je preto aj správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania.

Ako vyplýva z článku 6 odsek 1 Smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu, alebo je spôsobilá viesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému alebo k viacerým prvkom vymenovaným v tomto článku 6 ods. 1, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje, alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. d) smernice č. 2005/29 definuje pojem obchodné praktiky použitím zvlášť širokej formulácie ako „akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia, vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom (rozsudky zo 14.01.2010 Plus F., C-304/08 Zb. s. I 217, bod 36 a z 09.11.2010, C. X. - unt zeitschriftenverlag C 540/08, bod 17).

S prihliadnutím práve na okolnosti uzatvorenia dohody o uznaní záväzku a splátkovom kalendári je potrebné skonštatovať, že uvedená dohoda je nepochybne formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka obsahujúci viacero právnych vzťahov napríklad jednostranné prejavy uznania záväzku, prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch a dvojstranné právne úkony o dohode o splátkach a dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky. Skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku navrhovateľa. Z textu dohody je zrejmé, že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov (označenie osobou a údajov). Všetky tieto okolnosti len dosvedčujú fakt, že navrhovateľ chcel dosiahnuť uznanie premlčaného dlhu v zmysle Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho uplatniť právo na súde. Súd teda nemôže poskytnúť ochranu uplatnenému právu, ktoré je výsledkom použitia nekalej obchodnej praktiky, pretože výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Navrhovateľ sa domáhal, aby odvolačný súd nepriznal odporcovi 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, keď poukazoval jednak na skutočnosť, že tieto trovy neboli účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva, že pokiaľ vedľajší účastník využíva na zastupovanie v súdnych konaniach pomoc advokáta, musí jeho trovy znášať z vlastných prostriedkov, že sa jedná o umelé navyšovanie trov konania zneužitím zákona o ochrane spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady

trov právneho zastúpenia, a preto žiadal, aby súd aplikoval ust. § 150 O.s.p. Vytykal tiež priznanie trov právneho zastúpenia odporcovi 2/ za úkony právnej služby - príprava a prevzatie veci, vyjadrenie k návrhu a účasť na pojednávaní, keď išlo o totožné úkony ako u vedľajšieho účastníka a o toho istého zástupcu.

Podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p. platí, že ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Citované ustanovenie možno uplatniť vtedy, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorého výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada aj na osobné, majetkové a zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, pričom je potrebné zohľadňovať aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Zistenie, že účastník nemal úspech v konaní v dôsledku uplatnenia námietky premlčania, nie je dôvodom, aby súd bez ďalšieho nepriznal úspešnému účastníkovi náhradu trov konania.

Pokiaľ ide o osobné, majetkové a zárobkové pomery, túto skutočnosť nemožno zohľadniť v prospech navrhovateľa, keďže k tomu nie sú žiadne dôvody a ani v tomto smere navrhovateľ neargumentuje.

Je nepochybné, že navrhovateľ uplatnil premlčanú pohľadávku a práve v dôsledku vznesenia námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane odporcov došlo k zamietnutiu jeho návrhu. Navrhovateľ žaloval premlčanú pohľadávku zrejme v domnienke, že odporcovia nebudú premlčanie namietat' v dôsledku svojej neznalosti. Práve táto okolnosť je jednou z tých, ktorá vylučuje aplikáciu ust. § 150 O.s.p. v danom prípade.

Základná námietka navrhovateľa smeruje k tomu, že trovy konania v prípade, ak sa vedľajší účastník nechá zastúpiť advokátom a odporca totožným zástupcom, nemožno považovať za účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva.

Odvolací súd poukazuje na článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom.

Pokiaľ navrhovateľ má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo, garantované Ústavou Slovenskej republiky, využiť za podmienok, ktoré v danom prípade bližšie upravuje O.s.p.

V ust. § 93 ods. 2 O.s.p. zákonodarca zvýšil ochranu spotrebiteľov, keď umožnil na strane spotrebiteľa ako vedľajšiemu účastníkovi zúčastniť sa konania takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, pričom takýmto predpisom je aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z ust. § 18 O.s.p. vyplýva, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie.

V zmysle ust. § 24 O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí.

V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

V zmysle § 93 ods. 4 veta prvá O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník.

Z citovaných ustanovení vyplýva rovnaké právo každého účastníka, ako i vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal.

Citované ust. § 142 O.s.p. upravuje, ako súd postupuje v prípade, keď priznáva právo na náhradu trov konania, pričom posudzuje účelnosť takto uplatnených trov, a to vo vzťahu k trovám, ktoré účastníkovi prizná. Takto môže trovy, ktoré sú neúčelné, znížiť. Citovaná právna úprava v § 150 v žiadnom prípade však neodôvodňuje nepriznanie trov konania z dôvodu neúčelnosti.

Súd prvého stupňa v danej veci správne na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Pokiaľ však ide priznanú výšku trov konania odporcovi 2/ a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov, je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné, a tým aj nepreskúmateľné. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 1.245,84 Eur a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 459,09 Eur, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že priznal náhradu trov vedľajšieho účastníka v sume 1.245,84 Eur a spoločné trovy odporcu 2/ a vedľajšieho účastníka v sume 459,09 Eur. Nie je potov vôbec zrejmé, v akej výške a ktorému o oprávnených náhradu trov konania priznal, ani z čoho uvedené sumy pozostávajú. Toto nie je možné vyvodiť ani z vyúčtovania trov konania predložených zástupcom odporcu 2/ a vedľajšieho účastníka. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa tiež absentuje, akým spôsobom súd dospel k výške cestovného zástupcu odporcu 2/ a vedľajšieho účastníka, o aké motorové vozidlo sa jednalo, aká bola cena pohonných hmôt, či bola uplatnená amortizácia vozidla, počet kilometrov atď., za aký čas je priznaná náhrada za stratu času a v akej výške, nie je odôvodnená účelnosť a dôvodnosť takto priznaných trov spočívajúcich v cestovnom a náhrade za stratu času.

Právo na prieskum súdneho rozhodnutia je základným i zásadným (procesným) právom. Toto právo nemôže byť odopreté žiadnemu účastníkovi občianskeho súdneho konania. Požiadavka prieskumu rozhodnutí súdom nižšieho stupňa súdom vyššieho stupňa vyjadruje totiž základné právo na súdnu ochranu a z neho vyplývajúce právo na spravodlivý súdny proces.

Aby mohla byť realizovaná prieskumná činnosť odvolacieho súdu, musí mať účastník konania reálnu možnosť uplatniť tie procesné práva, ktoré mu podľa zákona patria. Medzi základné procesné práva patrí zákonná možnosť napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Právo podať odvolanie môže účastník vo svojej veci uplatniť len v takom prípade, pokiaľ rozhodnutie, ktoré odvolaním napáda, obsahuje určité, zrozumiteľné a jasné dôvody, prečo súd vo veci tak rozhodol. V opačnom prípade nemá účastník konania možnosť, aby riadne uplatnil svoje procesné právo podať odvolanie, a preto platí, že postupom súd mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom je odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dôvodom, pre ktorý odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zruší podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. Pokiaľ by totiž odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozhodnutie prvostupňového súdu, ktoré trpí uvedenými nedostatkami, namiesto, aby takéto rozhodnutie ako nepreskúmateľné zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, porušil by tým zásadu dvojinstančnosti súdneho konania.

Vzhľadom na uvedené krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania musel zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p.

Po odstránení naznačených nedostatkov súd prvého stupňa opätovne rozhodne o trovách prvostupňového i odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.